

مدیریت اخبار
اداره خانه سی يك اوغلاينه جاده كبرى
MEDJMOUAI-ANBAR
JOURNAL QUOTIDIEN
Bureau : 65 Grand Rue de Pera

Անկէլի բնութիւն 120.— 6 անգամ 60.—
Անկէլի բնութիւն 120.— 6 անգամ 60.—
Սէր Երեմիայի 30.— 54 հիւր
բոսթանը 80 դրոշմ տրոյ
Տէր Երեմիայի 30.— 54 հիւր
բոսթանը 80 դրոշմ տրոյ
Հագեթ ահա միւթէ պլիւզ խոստումս
իշխն 30 01 Անկէլի միւթս 80 դրոշմ տրոյ

Իտալիայի միւթս 80 դրոշմ տրոյ

ԱՍԻՏԻՆԷ 6 ՆՈՅՆՈՅԲԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՋԵՐԻՈՆԻՈՅ ՄԻՒԹԱՐԵԱՆԸ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՔՆՆԱԳԻՆՆԵՐ

Երկրորդ կէտը՝ որուն վրայ կը ծանաթանայ յօդուածագիրը, է կորուսման այն ցատկային վիճակը՝ կը խոստովանինք, յորում Հայ-կաթողիկէ հասարակութիւնն կը գտնուի ի Զմիւռնիա՝ որուն ըստ իմիջ իրաւացի և ըստ իմիջ անիրաւ պատճառներն տալէն ետեւ՝ յօդուածագիրն ինքն իրեն հակասելով կը յաւելուէ՝ «այս հայութեան կորուստին համար մեծապէս պատասխանատու են Վիեննայի Միւթարեանը, որոնք Զմիւռնիայի վիճակը կը պահեն իր իշխանի (sic) մէջ վանատուն, դպրոց և մատուռ»։ Կը յարէ՝ «կրնային բազում ինչ ընելայդ կորուստին առջեւ առնելու գէթ մասամբ»։ Մեր պատասխանը չկերպաւորած՝ թող վերջացնէ իւր խօսքը մեր ազնիւ քննադատը՝ Այս ցատկային վիճակին գարմանը կը գտնէ 3-400 հոգւոյ համար եկեղեցի մը շինելով, յորում եւսանդուն քարոզիչ մը քարոզ խօսի, (հարկաւ հայերէն լեզուաւ), վասն զի «Միւթարեան» անշուք և մութ մատուռ մէջ... հայութեան մասին երբեք չի խօսուիր։ Ահա մեր պատասխանը։

Անշուք և մութ մատուռ տեղ 3-400 հոգւոյ եկեղեցի մը շինել, այս ոչ թէ ցանկալի, այլ ճիշդ Միւթարեանց փափքն է՝ բայց այս «անշուք» և «մութ» մատուռն անգամ գիտէ՞ք թէ ինչպիսի դժուարութեանց յաղթելով է որ շինուած է։ Անկեղծութեամբ խոստովանելու ենք, թէ արդարեւ չքեղապարզ կամայականաւ Ս. Ստեփանոսներ ունենալ շատ գովելի բաղձանք մըն է, նոյն իսկ պարզ ազգային տեսակէտով՝ բայց առ այս ալ կարեւոր անտարաձորն զանաճելու պահանջութեան համար, կարծենք, չեն կրնար Միւթարեանք պատասխանատու ըլլալ... Իրաւունքն այն ատեն կ'ունենար մեր ազնիւ քննադատն, երբ նոյն իսկ այս «անշուք» մատուռն մէջ ըստ ներելոյ պարագիք չկատարուէին հայ ծիսով մեր արարողութիւններն ու պաշտօններն, և շատ անգամ ահագին դժուարութեանց հետ իսկ մղձաւորով, որոնց ի հարկէ, եթէ ուզէ, կրնայ տեղեկ եւլլալ մեր քննադատն, եթէ տեղւոյս ժողովրդեան բնակչութիւնն և օտարասիրտութիւնն համեմատութեան առնուէ։ Վերջին տարին ձեռք առնուեք՝ քանի՞ անգամ արդեօք հայերէն ձայնաւոր-պատարագներ և հանդիսութիւններ չկատարուեցան... Հայերէն լեզուաւ քարոզ չի խօսուիր։ Որո՞ւն համար... Զորս պարզ պատերձ թէ խելոյ համար։ Եթէ ժողովուրդն հայերէն լեզուին անտեղեկ է, միթէ միայն Միւթարեանց գտնուած տեղւոյն

յատկութիւնն է այս... Ինչ են ներքին գաւառաց մէջն Գաղղատիան, Գալսերին, Ատանան և այլն, որոնք հազիւ հիմայ սկսած են իրենց հայ լեզուին յարգն ճանչնալ և գովելի ջանք ըստ փութի տածել անոր ուսումն։ Բայց թէ ինչո՞ւ Զմիւռնիոյ Հայ-կաթողիկէներն կորուսած են իրենց լեզուն, այս խնդիր մըն է, որուն լուծումն մեր ամբողջ յաջորդ խօսքերով պիտի տանք։ Բայց մի գարմանաք. այլալեզու ժողովրդեան մէջ ապրել, անոնց ուրախութեանց ուրախակից, և վրաց վշտակից ըլլալ, հարկաւ իրեն հետ կը բերէ նաև կերպարանութիւն մը անգագալի։ Ինչո՞ւ արդեօք Զմիւռնիայի գաղղատիք, իտալացիք և գերմանացիք անգամ ըստ լորովին կը հպատակին այս կանոնին, և կը տեսնեն թէ յորդուց յորդի յունարենին զոհ կուտան իրենց ազգային լեզուն։ Եթէ հիւպատոսարաններով, հիւանդանոցներով և այլ և այլ հաստատութիւններով և նպաստիչ պարագաներով ամրապնդեալ այս ազգերն, կը ստիպուին համակերպել զիրենք չըմպածոյ այս դրոշմ, ինչ իրաւունք կը մնայ խօսիլ այս փոքրիկ հայ հասարակութեան մը, որ չունի և չունի դեռ եւս այսպիսի հաստատութիւններ, որոնք մեր լուսաւորչական եղբարց պէս յարատեւ ամրութիւն մը տան անոնց աւագ-գովութեան ու լեզուին։ Գաղղատիք խելոյ ժողովուրդ մը, զուրկ անօգնական, և բախտին ձախորդութեանց նշանակ, օտար երկրներ արաւսինած, չունի առաջնորդ, չունի հոգաճու խնամարկուներ, աղքատութեան մատուած, հարկաւ է թէ բնական հետեւանօք կորուստման դատապարտուի... Շատ ուշ վրայ հասան Միւթարեանք, ոչ թէ յօդուածագիրն ըսածին համեմատ «մի դարէ ի վեր» Միւթարեանք Զմիւռնիա կը գտնուին, այդ պատմական յեղաթիւրեալ սխալ մըն է։ Միւթարեանք եկած են Զմիւռնիա ճիշդ 1842, որմէ հետէ յայտնի է թէ և ոչ կէս-դար անցած է։

Երբ Միւթարեանք Զմիւռնիա ոտք կոխեցին, հազիւ թէ յակասէ յանուանէ 10-15 ընտանիք մնացած էին՝ հայուութեան դրոշմ իրենց վրայ կրող... Զոմանս միայն իրենց այլափոխեալ անուններէն կրնային հետեւցնել թէ հայն. դա՞նք Երեմիայի իմաստը, վասն զի որդիք ու թոռներ արդէն իրենց լեզուն թող տուած՝ օտար լեզուի և սովորութեանց սիրահարեալ էին։ Ասոնք Միւթարեանց գալէն՝ մէկ մասը գրեթէ 2 դար յառաջ իսկ միւս մասը՝ որ հիմայ իսկ Զմիւռնիոյ Հայ-կաթողիկէ հասարակութիւնն կը կազմէ, 20 տարի յառաջ գաղթած եկած էին։

Այս, Զմիւռնիոյ Հայ-կաթողիկէ հասարակութիւնն նախաձեռնի փայլուն վիճակ մը չունի։ Որուն պատճառն դեռ վերն ըսուածներէն զատ քանի մ'ուրիշ պատճառներու վերագրելի է... Որոնց վրայն լուծեալ մարմններն, աւելի խոհեմ

մտկայ է... Սակայն թող համեմատուի այս փոքրիկ հասարակութեան արդի վիճակը Միւթարեանց Զմիւռնիա գալէն յառաջ ունեցած վիճակին հետ։ Որպիսի՞ ահագին տարբերութիւն է եւ ոչ այս քննադատեալ «անշուք» և «մութ» մատուռն ունէին. այլ պարզ քահանայի մը առաջնորդութեան տակ՝ շատինաց (կապուշինաց) եկեղեցւոյն մէջ կը կատարէին իրենց եկեղեցական արարողութիւններն, բայց այնպիսի՝ անկաճութեամբ, որ ըստ վկայութեան ականատես վկայից, իրենց Հայերէն աղօթքներն անգամ կը համարեն կղեր — հին պարսկերէն։ Ցաւալի՜ վիճակ։ Իսկ հիմայ ոչ թէ առանձին մատուռ մը, այլ անաղագսէ՛ր Միւթարեանց նախաձեռնութեամբ ձեռք բերուած և ուղղակի Պոստի Հայ-կաթողիկէ ուստիրաքին իշխանութեան ենթարկեալ աղքատներով մը, և 1882էն ի վեր՝ արեւմտեւոր ձեռք բերուած հոգեւոր իշխանութիւն — ժողովրդապետութիւն մը, որուն աղքատներն տարիներէ ի վեր՝ կ'ախտաւորուին փայլուն գիւրք մը տալ և զայս չմոռնանք ըսելու թէ 4) տարուան աշխատութենէ ետքը այնպիսի հաստատուն ու որոշ սահմաններ գծուած են, որ ալ ևս անկարելի եղած է հայ արարողութեան կորուստն և ծիսից փոփոխութիւնն նաև ի Զմիւռնիա. որով ի զուր թափուած աւելորդ արտասուք կ'ըլլան մեր յօդուածագիրն ուրք թէ «Միւթարեանք... իրենց աչքին առջեւ տեսած են իրենց իրենց սիրուններուն անհետացած և անտարբեր մնացել են իրենց նկատման Այս վերջին նախադասութիւնն իրաւացի կ'ըլլար, եթէ կարելի ըլլար հայ սրտի մը՝ այսպիսի անտարբերութեան հանդուրժել։ Բայց այնպիսի էին դժուարութիւններն՝ որ ասիկէ յառաջ անհնարին էր յաղթել։

Այսչափ ըսենք միայն ի գիտութիւն մեր քննադատին, որ չկայ տեղ մը բովանդակ փոքր Ասիոյ մէջ, ուր միաբանական հայ հաստատութիւն մը այնչափ հակառակութեանց և արգելքներու հանդիպած ըլլայ, ինչպէս Զմիւռնիա։ Պատճառն... cogitandi satis, «կը պընդենք», կը յարէ Պ. յօդուածագիրը, թէ հոս մեր քիթին տակ հայեր կան, որ տակաւ լատինական վրայ են ու ծնորդք ընէ մեր քննադատն և 1882էն ի վեր եղած այսպիսի հայերն մեզի ցոյց տայ, շնորհապարտ կը մնանք իրեն։ Եթէ Վիեննայի Միւթարեանց անտարբերութեան է որ Զմիւռնիայի հայերն յօտարութիւն կը մտնեն, այն ատեն, կարծենք, Լեհաստանի, Ամսթերդամի, Ճափայի (1) Մատրասի եւ այլն հայերուն հայութեան կորստեան ալ Միւթարեանները պատասխանատու բռնելու էր, զոր կարծեմք յօդուածագիրն ալ չի կրնար ընդունիլ։

(1) Շատ գեղեցիկ կը գրէր «Արեւելքի» մէկ նախօրուածք։

Սակայն այս գլուխն չգացած մեծապէս շնորհակալ կը մնանք, եթէ առ սէր Հայ-կաթողիկէ եղբարց, մեր քննապատն նպատակէ՝ մեր մտադրեալ մասնաժողովներն կազմելու և արդէն խորհուած եկեղեցւոյն կառուցման իրականանալուն դրամական դիւրութիւններ մատուցանել և մեր ի Զմիւռնիա փայլող հարուստ ազգայիններն ի մեր կողմն շահել, և այն ատեն թող համոզուած ըլլայ թէ ուրիշ փառաւորութիւն կը գտնուեն մեր եկեղեցական արարողութիւններն։

(Շարունակելի)

Ս. ԹԱԿՈՐ ԽԱՅՐԱԹԱՆԷՍԻ
(Մէջքիւր խայրաթխանէ խորհրդի թարգմանի իրաւ գըլըմըշ տըր)

Ս. Յակոբ Անկէլանցի Հոգաբարձութիւնը խորին շնորհակալութեամբ ընդունեցաւ Ամենապատիւ և Գերբընաւիկ Հոգեւոր Տեառն ձեռամբ բարեբարի մը կողմանէ նուիրուած 30 օսմանեան ոսկին. և կը փութայ այսու առթիւ յայտնել վերստին իւր երախտագիտութիւնն առ Ամեն և Գերբըն. Հոգեւոր Տէրն՝ որ ամեն առթի մէջ ակնեւ ցոյց կուտայ իւր հայրական հոգածութիւնն ու համակրանքը առ այս մարդասիրական հաստատութեան։

31 հոկտ. 1891
ՀՈԳԱԲԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

(Մէջմուտ)
Խայրաթխան միւսմիւրէյիս իւրաւ մուսմէլէի ինսանիթէթէրվէրանէսի, վէրիւթպէթլու կաթողիկոս-բարձրիք Եֆէնտի հազրէթլէրինին տախի պու եօլտա վէսաթաթը խայրաթխանէ վէրէտէրանէլէրի պլլխասսա մուսմիւթէրէրէր վէրմիւրէր վէ մէմուրէրէրթ օլուպ, մուսմէլէի վազըւ՝ սարլէրէ պիր հիւանի իպրիթ օլմաւա լաւըք օլան, վէ պու միսլլու խայրաթխանըն միւրէթիմիւրէրթէրէր ու թէքսիթիւր հէր վազըթ արգու վէ թէմէնի իթտիթէն մէվատտան տըր։

Ի Լ Ո Ն

Միլլէթիմիւր միւթպէր ֆաթիլեալարընտան պիրինէ մէնսուպ պիր կէնճ, էրմէնիճէ վէ լաթինճէ իսանլարտան մատաւ տիկէր պազըէվրօքա իսանլարընա աշնա օլտուղու հալաէ, թիւճճար նէգտինտէ քիթապէթլէ մէշղուլ օլմաւա վէ խուսուսի տէրսլէր տախի վէրմէկէ հաղըր պուլուլմասըյա, թախի օլան գէվաթըն մատաթաւարգա միւրաւաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

ԽԱՐԻՃԻՆԵ

ԱՎՍԹՐԻԱ ԻՄԲԵՐԱԹՕՐՈՒՆՈՒՆ
ՆՈՒԹԳՈՒ ՎԷ ՂԱԶԵԹԱՂԱՐ

Թէքմիլ էվրոսա զաղէթալարը կէշէն կիւն միւշարիւնէյս իմբէրա-
թօր թարաֆընտոն Վիէննատա ի-
րատ իտիմիլ օլան նութգ հազ-
գընտա պէեանը միւթալէա իտի-
եօրլար: Թան զաղէթալար՝ իշպու
նութգու «քեաֆֆէյի տէվլէթլէր
իլէ միւնասէպաթըմըդ տօսթանէ
տիր» քըզըաւը իլէ, թէհէտիտ օլու-
նան սուլհուս պարլարընտան պա-
հիս օլան քըզըաւը արասընտա պիր
տէրէհէ թէնագգուզ պուլունտու-
ղունու պէեանտէն սօնրա, իճմալէն,
«իմբէրաթօրուն նութգուստա մէվ-
նուտ օլան միւշէվլէշ վազիեթթ
բէք տօղրու սուրէթտէ թագաթի
իտիմիլ տիր» տէմիլ տիր: Միւ-
նիստէ չըգըպ, Ալմանիաի ճէնուպի-
նին էն մուհիմ զաղէթալար օլան
Կաղէթ թէնէրալ տալիս պու մէալ-
տէ պիր մէգալէ եազմը, վէ տէմիլ
տիր քի, «իմբէրաթօր Ֆրանսուա-
թօգէֆ հազըթլէրի» միւնալէհանըն
մուհաֆազաւը հազգընտա քէնտի
մէսուլիեթի զաթիեթսի գալմամը
օլտուղունու, վէ բէք շարուգ վէ
գօլալըգլա իղալէսի գապիլ օլան
սուլհ հազգընտա թէպաաւընա իւ-
միտ վէրմէքտէն ֆարիղ կէլմէքի-
կին վազթը կէլմիլ իտուկինի զան
իլլէմէքտէ տիր:»

Սթէտըրտ զաղէթալար իսէ, Ավս-
թրիա իմբէրաթօրունուն նութգու-
նու, Սալիգպուրինին վէ Բուտինին
նութգալարը գատար նիքալինանէ
պուլմանըպ, «Ավսթրիանըն վազիեթ-
թի» տէվլէթի միւշարիւնէյսհեը
պիւեիւք պիր մէսուլիեթ ալթըն-
տա պարգընտ: Միւնալէհա իշին
հէման պիր մուխաթարա մէվնուտ
տէյիլ իսէ տէ, սուլհուն տալմի
սուրէթտէ թագթը թէնէմինտէ պու-
լունտուղունու զան իթմէք տէ է-
սերը ճիւնէթ տիր» տէյի պէեան
իլլէմիլ տիր: Կաղէթ տը Համպուրկ
մէնուսիեթլէ միւթալէա իտիեօր
քի, «Բրէնս տը Պիզմարգըն զէմա-
նընտա, Բուսիա իլէ Ալմանիա պէյ-
նիտէ պիր մուհալէպէ ինթիմա-
լինտէն գօրգուլման մահէլլ Եօգ
իտի, Բրէնսին աղիլանէ բօլթի-
գասը պու վուգուաթը ինթիմալա-
թըն խարիճինէ պրագմը իտի, լա-
քին պու կիւնքի կիւն հալ տէյիշ-
միլ օլուպ, Ալմանիա իլէ Բուսիա
արասընտա պիր մուհալէպէ վու-
գուր ինթիմալտէն պալիտ տէյիլ
տիր:» Ֆիկարօ զաղէթալար՝ Ավս-
թրիա իմբէրաթօրունուն նութգու-
տաքի խալիսէթի թագսին իլէ, պու
խալիսէթին՝ լօրտ Սալիգպուրինին
թէրթիլիլ վէ միւպհէմ էֆքերարը
նիքպինանէսինտէն տահա զիեատէ
հիւսնի թէհէսիլի օլաճաղը զիւիւ-
մինտէ պուլունուեօր: Մէքըլըր զա-
ղէթալ, Ավսթրիանըն բէյ տէր բէյ
Բուսիա եազլաշաճաղըն տալի
պէեան իլլէմիլ իսէ տէ, պու էֆ-
քերար բէք տէ տօղրու ատտ իտի-
լէմէքօր:

ԹԵԼԵԿՐԱՓ

Ուալինկթըն, 15 նոյեմբեր... Ձի-
լի ճիւմհուրիեթիինն սէֆիլի ճէ-
տիտի Մ. Մօնթ, Միւնթէմիաի Ա-
մէրիգա ընիսի նէգտինէ գապուլ օ-
լընարագ իթիմատնամէլէրինի թագ-
տիմ իթմիլ, վէ պու միւնասիպէթ-
լէ մէվլէքէթիինն՝ Միւնթէմիաի
Ամէրիգա իլէ միւնասէպաթը տօս-
թանտէ պուլունմանա չալըշաղը-
նը պէեան իլլէմիլ օլմաղլէ, ընիսի
միւշարիւնէյս ճէվապընտա, Մ. Մօն-
թուն մէմուրիեթի ճէտիտէսի հէր
իքի մէվլէքէթ արասընտաքի հիւս-
նի միւնասէպաթըն թէրագգըն-
նա մէտար օլաճաղընը, վէ սիւրա-
թը հալլ ու թէսվիեթսի իճապ ի-
տէն պաղը մէսալի տիբլօմաթիգի-
եէնին եազընտա նաճուսու պիր
սուրէթտէ հալլ ու թէսվիեթսին
խաթիհսալ իտէճէկինի իւմիտ իթ-
մէքտէ օլտուղունու պէեան իթմիլ
տիր:

Վիէննա, 16... Մաճար մէպու-
սան էնճիւմէնի գօմիսիօնու խարի-
ճիեթ պիւտօնէսին պիւա թաաթիլ
թաաթիգ իթմիլ վէ թալէպ օլու-
նան զամը թաաթիսաթը գապուլ
իլլէմիլ տիր: Էսնաի միւպաշաա-
տա գօնթ Գալնօքի՝ գօնթ Անտրա-
սիէ ճէվապէն, Տէրիսաաթէթտէ
Պէօնիւք-տէրէտէ Ավսթրիա Մաճար
սէֆարէթիսանէսինն իքմալը ին-
չաաթը (՝) իշին կէլէճէք տէվրը իճ-
թիմատէ պիր թաաթիսաթ թալէպ
իտէճէկինի պէեան իթմիլ տիր: Պա-
պէհու միւշարիւնէյս խարիճիեթ նա-
ղըրը Ավսթրիա Մաճարիսաթալըն Սէ-
լանիկէ վազը օլան իտիալաթը հազ-
գընտա թարիսիսէ մալիմաթը ըս-
թաթիսաթիգիեթ իթասընա կիրիշ-
լէք, իտիալաթը մէքըրէրէնն 1890
սէնէսինտէ ինկիլթէրանըն էն զի-
եատէ օլան իտիալաթընտան զա-
եթ ազ օլտուղունու պէեան ու
իրաեթ իլլէմիլ տիր:

Բարիս, 16... Իմբէրաթօր Տօն
Բէտրօ՝ Բարիստէ մուգիմ պաղը Պը-
րագիլիալը միւթէպէրանա իրսալ
իթտիկի պիր թէպլիդնամէտէ, է-
կէր միլլէթ քէնտիսինի թալէպ ի-
տէր իսէ, սինն չէյիուլթէթիտէ
վաթալըն իթթիհատ վէ ազամէթի-
նէ սօն պիր խըտմէթ իթմէք իւգ-
րէ մէվլէքէթինէ ալտէթ իթմէեթ
հաղըր օլտուղունու պէեան իթմիլ
տիր:

Բէթրէսպուրկ, 16... Պուղտալըն
Ֆինլանտիա էեալէթիինտէ տալի
իլիսաճը թագթը մէնուիեթլէ ա-
լընտըլընա տալի պիր իրատէի իմ-
բէրաթօրի սուտուր իթմիլ տիր:

Աթինա, 15... Ալպաթրօս նամ
Ավսթրիա թօր տուպասը՝ պիր Օս-
մանլը սէֆինէսինի գուրթարըպ Ըս-
գօրտէլօ լիմանընա կէթիլմիլ տիր:
Լօնտրա, 16... Մէհաֆիլի մալի-
եթտէ շաեի օլտուղունա կէօրէ,
Բուսիա եազընտա 100 տէ 5 ֆալգ-
լի պիր իսթիգրազ աղտ իտէճէք
տիր:

Բալէրմօ, 16... Սէրկիի միլի խա-
նէտանը գրալի հուգուրունտա քիւ-
չատ օլունմուշ տուր:

Բարիս, 16... Բուսիա խարիճիեթ
նաղըրը Մ. տը Կիէրս՝ բէնչէնպիւհ
կիւնիւ պուրաեա մուվաթլէթ ի-
տէճէք տիր:

Պէլկրատ, 16... ԳրալՄիւն՝ Սըր-
պիստա մալիք օլտուղու պիլիմիլ
հուգուգուստան էլլէքտիկինէ տա-
լիլ պիր պէեաննամէ իմզալամը
իմիլ:

Միւն, 16... Թէմիլնաթ գանուսու
ալէյհինտէ իճթիմա իտի միթինկ էս-
նասընտա Իբիսնօ գարիեթսի թարա-
ֆընտան կէօնտէրիլիպ, գրաաթ օլու-
նան պիր մէքթուպտա Բաթալըգ ալէյ-
հինտէ հազալէթամիզ պիր ճիւմէ պու-
լունտուղունտան, մէքըլը միթինկ տա-
ղըտըլը տիր:

Բօմա, 16... Մարքի տի Բուտինին
մալիեթ բրօկրամընտան խօշուտ օլա-
եան մէճիլի մէպուսան ազասընտան պիր
չօգ զաթ՝ բարալմէնթօնու քիւշաաթը-
տան խօշուտուղուղալարըն տէրմի-
եան իտէճէքլէր տիր:

Բէթրէսպուրկ, 16... Ձին վէ Իրան հու-
տուղունտա պիր չօգ պիւեիւք վէ քիւ-
շիւք իսթիհէթամար ինչասը խուսուսը-
նա հարպիեթ նէգալէթի թարաֆընտան
գարար վէրիլմիլ տիր:

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Մաեթթի սէնիլէ էրքեանը հարպիեթ
Ֆէրիքի Եաթիլ բաշա հազըթլէրիլլէ
մաեթթի սէնիլէ էրքեանը հարպիեթսի-
նէ մէմուր միրալայ Մէհմէտ Բէպի վէ
գալմագամ Հաֆըզ, Թէվֆիք, Իհսան,
Ալի Ալի վէ պիւպալը Թէվֆիք վէ Վա-
հիտ պէյլէրէ վէ խաաթմէի խաաթի
Եահանէ միւպըմի Սիւլէյման էֆ. եէ
պիրէր գըթա ալթուն Լիեազաթ մի-
տալեասը իհսան պուլուլմուշ տուր:

Սալթանաթը Սէնիլէն Պիւք-
րէշ սէֆիլի Պապ պէյ էֆ. հազ-
ըթլէրինէ պու կիւնլէրտէ նիւղուլ
խապէթ իթտիկինի եազմը իտիք:
Միւշարիւնէյսն աշվալը սըհիեթ-
սինտէ պիր ազ էյիլիք էսէրլէրի
կէօրիւտիւկիւ ալընան սօն խապէր-
լէրտէն անալըմը տուր:

Մօնթէօրին ըլվաեթիինէ
կէօրէ, եալլէրը էքրէմի հազըթլի
Բատիշահի միւշար Ֆուաա բաշա
հազըթլէրինն մուրախաա սըֆա-
թըյա Լիվատիաեա կիլթմէսի գա-
թիլէն գարալաշաղըլմը տուր: Քեա-
թիլի հազըթլի Մէհրիեարի Քեա-
ղիմ պէյ իլէ տիկէր իքի մէմուր
տալի բաշաի միւշարիւնէյսն բէֆա-
գաթ իտէճէքլէր տիր:

Իշպու հէյեթի մէպուսէ իղղէտ-
տին վաթօրը Հիւմանուսուլա էօ-
նիւմիւգտէքի ճուսաա կիւնիւ Տէ-
րիսաաթէթտէն հարէքէթ իտէճէք
տիր:

Բուսիա սէֆիլի Մ. տը Նէլի-
տօֆ ճէնապլէրի պու կիւն Լիվա-
տիաեա միւթէվէճէհիէն հարէքէթ
իտէճէք օլտուղունտան, սատրագամ
հազըթլէրի կէշէն կիւն սէֆիլ ճէ-
նապլէրիլլէ գէվճէի միւնթէքէմէլ-
րինէ վիղիթա վէրմիլլէր տիր:

Ավսթրիա իմբէրաթօրիցալը
գօնթէս Հօմէմօնտօ սալթէ իսմիլ-
լէ վէ թէպտիլ զըեաֆէթ իւգըրէ
հուկտ. 26 տա Իսկէնտէրիեթէ վէ
29 տա Գահրիեթէ վասըլ օլմուշ,

վէ օն կիւն գատար Գահրիեթէ գա-
լաճաղը մուգարէր պուլունմուշ
տուր:

Միւշարիւնէյս թէպտիլ սուրէթ-
տէ սէյեազաթ իթտիկինտէն, ընսմի
գապուլիլլէթ վուգու պուլմամը,
վէ պիւնապէրին կէրէք Խրտիվ հազ-
ըթլէրինտէն կէօնտէրիլլէն մէմուր-
լարըն վէ կէրէք տիւլի էճնէպիեթ
մէմուրլարընը եալընըզ գալթա-
րընը գապուլ իթմիլ տիր:

Պու սէնէ Պաղտատտա մահու-
լաթ բէք ֆէնա օլտուղունտան,
մուվազգաթլէն խարիճէ մահու-
լաթ իլիսաճը մէն իտիլմէսի ճանի-
պը վիւաեթլէտէն Պապը Ալիեթ արզ
օլունմուշ տուր:

Ալիբէն Մարմարա տէնիլինտէ
պուլունմուշ օլան ինկիլիզ տօնան-
մասը կիրտէ կիլթմէք իւգըրէ հուկտ.
26տա հարէքէթ իթմիլ տիր: Հուկտ.
29տա Սէլանիքտէն իղմիլլէ վասըլ
օլմուշ օլան իթալիանըն զըրհլը քըր-
գաթիլլէ, պաղը Օսմանլը ատալա-
րընը զիւեաթլէթլէ, թէքրար Սէլանի-
եթ հարէքէթ իթմիլ տիր:

Պիր գէմանտան պէրու Բօլաաան
հարէքէթ իլէ Եունան սուլարընտա
տօլալմագտա օլան Ավսթրիա տօ-
նանմասը տալիս պու հաթթա իղմիլ-
լէ վէ օրատան Սուտա լիմանընա
կիտէճէք տիր:

Ավսթրիա սէֆիլի ճէնապլէրի
բաղար իթթէսի աղալմը պիր զի-
եաֆէթ վէրիպ, պուստա սատրա-
գամ վէ տալիլիեթ նաղըրը բալա-
լար հազարաթը իլէ Ալմանիա սէ-
ֆիլի վէ մաաալմալը, Բուսիա, Ֆի-
րանսա, Իրան սէֆիլլէրի վէ տի-
կէր միւթէպէր գէվաթ հաղըր պու-
լունմուշալ տուր:

Ամէրիգա քիւթիւպիանէսին
կէօնտէրիլմէք իւգըրէ պա իրատէի
սէնիլլէ սէր ֆօթօկրաֆիի հազըթ-
թի Մէհրիեարի Ապտուլահան պի-
րատէրլէր թարաֆընտան չիմիեթ
գատար 600 բարչաեա եաղըն ֆօ-
թօկրաֆ ընսմի չըգարըլմը իսէ տէ,
պու ըսիմլէր պին բարչաեթ թէճա-
վուգ իտէճէկի ճիւթլէ միւմալիէյ-
հիւմ պիրատէրլէրին էլէեվմ տալի
ֆօթօկրաֆ ալմագտա օլտուղալը
վէ ասաթիլի պէրրիեթ վէ պահի-
եէնին էվլէլէն ալընան ֆօթօկրաֆ-
լարը ալընա պիր ալպուլմ թէշիլ
իթմէքտէ պուլունմասընա մէպիլ,
մէքըլը ալպուլմուն արզը ալթպէի
իւլեա գըլընմը օլտուղու կիպի,
հէնուգ ըսիմլէրի ալընամաեանլա-
տան Միւշէի Հիւմանուսուստա տալի
շու կիւնլէրտէ ֆօթօկրաֆ չըգարը-
լաճաղը իլիտիլմիլ տիր:

Բէթի մէճիլի իտարէսի ազա-
սը 10 գէվաթտան միւրէթթէպ օլ-
տուղու հալտէ, 12եթ իպլաղ իթմէք
իւգըրէ պու կիւնլէրտէ պիր իճթի-
մա վուգու պուլաճաղ տուր: Եէնի
ազալարտան պիրիին՝ մուգատտէմ
Բէթի միւտիլի օլուպ, ալիլըն Բա-
րիս Օսմանլը պանգասը միւտիլի-
եթթինէ թալիլի գըլընմը օլան Մ.
Օպուանօ օլաճաղը մէրվի տիր:

Թագօսիմ պաղէսինտէ պիւ-
եիւք պիր օթէլ ինչա իտիլմէսի

միւթէսավզեր օլտուղունու եաղմը
խորք. Պունուն թալիպի Մ. Թուգաս
նամ զաթ օլուպ, 500 քիշի իսթիապ
իտէպիլէնէք սուրէթտէ պիր օթէլ
ինչասընը, վէ 70 սէնէ միւտտէթի
իսթիեազիէնէ մուգապիլ սէնէվի
1000 լիրա իթասընը վէ պաղչէնին
թէգիւնիսթ մէսարիթիւնի աէրիւհտէ
իթմէկի թէգիւնի իթմէքտէ իսթի.
Միւսաիլէյսին թագաթիմ իթմիկի
լաիհա՝ Շէհիր էմանէթի մէհիսի ի-
տարէսինտէ տէրտէսթի թէտգիւգ
պուլունմուշ տուր:

— Հիւտէյտա միւթէսարըքը սա-
պըդը էմին բաշանըն իտարէսինի
թէտգիւգ իշին Ենմէն վիլաեթիւնէ
թէգիւլ օլունմուշ օլան գոմիսի-
նուն նէթիմէի թէտգիւգթընտա,
էմին բաշա ալէյսինտէ աղըր ազվի-
նէթ գուհուր իթմէքտէ, միւսաի-
լէյս, մուհաքէմէսի կէօրիւլէնէ գա-
տար Սէնաա գապըթասընըն թա-
թը նէգարէթիւնէ իհալէ գըլընմը
աղըր:

— Տէրիսաաթթէն վէրիլէրին սէ-
րիան թահսիլի հագգընտա մալիեթ
նէգարէթիւնէ պաղը թէտապիրի
մախսուսէ միւթէսավզեր պուլուն-
տուղու խապէր ալընընթը:

— Բում բաթիլի ճէտիտի հագ-
ընթէրիսին բաթիլիկէ պիտ մէ-
հիւրէրի թաթպիգ իշին ինապ ի-
տէն տէվաթիլի ընսմիէնէ կէօնտէ-
րիլմիշ տիր:

— Սէլանիք թարիգիլի կէչէնէր-
տէ իզմիրէ վապըլ օլունշ օլան 200
գատար Պոննալը մուհաճիրէր, ի-
գամէթ իթմէք իւզընէ չթէօթահե-
ա կէօնտէրիլէնէք տիրէր:

— Երգուր մ վիլաեթիւնին հէր ճի-
հէթիւնտէ գըլըն չիտտէթի ինքաի
հիւքմէ պաշլամը տըր:

— Կէչէն կիւն իսկիւտարտա պիր
էրմէնի գարընը ճիւնէթ էսէրի օ-
լարապ քէնտիւնի գուեուեա աթմը
իսէ տէ, սալիմէն չըգարըլմը տըր:

— Կէվէյիքաէն եաղըլտըրընա
կէօրէ, Տիւեուըն ումուսիեթ իտա-
րէսի մէմուրլարընտան Ռիգա էֆէն-
տի՝ մահէլի բօլիս վէ ասքէրի գա-
պիթանընտան իքի քիշիեի գաթը
ու թէլէթ իթմիշ, վէ գաթիլ աիւզ
ու կիրիթթ օլունմուշ տուր:

— Պիւեիւք - չէքմէնէտէ Զիչէք
խաւթաղըր գուհուր իտիպ, հոկտ.
29ա գատար 34 չօնուգ թուլթուլ-
մուշ, վէ 9ու վէֆաթ իթմիշ տիր:
Տիկէրէրի քէսպի չիֆա իթմէք իւզ-
րէ իսթիլէր: Մահէլիսնէ թէտապի-
րի սըհիլէնէ իթթիլապ գըլընմը
տըր:

— Պու սօն կիւնէրտէ Գարաթէնըր-
տէ հիւքմ իտէն ֆուրթուհա էս-
նասընտա Շիլէտէքի ճան գուրթա-
րան մէմուրլարը՝ քէրէսթէ եիւք-
իւ պիր Բուս կէմիսինին Շիլէտէն 4
սաաթ ուզապտա քեոյին Պոշկիւնա-
տա տէմիր աթմը օլտուղունու կէօր-
մէքտէ, տէրհալ եարարմընա պիր
սանտալ կէօնտէրիլմիշ, վէ իշպու
սանտալ տալիլալարըն չիտտէթիւնէ
գարըն ուղըրալարապ, եէլէքն վէ
քիւրէք գուզվէթիլլէ մէքըրիւ կէ-
միեթ եաղըլապիլմիշ իսէ տէ, կէ-
միեթ պօշ պուլունշ տուր: Մէքըրիւ
կէմիսին թոյֆապ գարաեա չըգ-
մապ իշին պիր սանտալա ընթիպ
օլունշար իքէն, սանտալ ընթիպա-

րն չիտտէթիւնէն տէվրիլիպ եա-
լընը գաթիւն իլէ քիւշիւք պիր
թալֆատան պաշգա, տիկէր թալ-
ֆալարը զարգ վէ նապէտիտ օլունշ-
լար տըր: Գուրթուլանլար գարա-
եա չըգապիլմիշէր, վէ եարարմա
կիտէն ճան գուրթուրան մէմուրլա-
րը կիւն իլէ եէրիլէրինէ ալտէթ ի-
տէպիլմիշէր տիր: Բուս կէմիսի
ֆուրթուհանն սօնուհա գատար
զինէրտէ գալըպ, անպարընտա պիր
տէլիք ալըլմը օլմասընա ընթիւն,
զարգ օլմամը, վէ ֆուրթուհա
թէսկիւն օլտուղունտա, ճան գուր-
թարան մէմուրլարը թարաֆընտան
Պոշգա գատար կէթիլիլմիշ, վէ
անտէն պիր ընթիւրքէօր վաթուր
իլէ իսթէնիաեա կէօթիւրիլմիշ
տիր:

ԵՐԲԵՐ ՎԷ ԳԱՏԸՆ ԻԶԻՆ
ԲԵՐՈՒԲԵԱՐ ՍԱԼՕՆՈՒ
ԵՐԿԻ ՎԷ ՕՏԻՍԻԱ
Պէյ օղլունտա ճատտէի քէպիրտէ
Գօնգօրտիա թէաթիւրօսու իթթի-
սալիստէ, Կիւվանի սօգաղը գար-
չըսընտա Ն⁰. 329:
Իգիտօր բէրուքեար տիւքքեանընը
գատիմ էմէքտարլարընտան Եօրկի վէ
Օտիսիա, պալէտալ նուէթիւր մահէլ-
տէ միւքէմիլ պիր բէրուքեար տիւք-
քեանը քիւշաալ վէ թէսիսի իթթիլէ-
րինտէն, թէչիլիք ընթիւրք պուեու-
րանապ զէվաթըն հէր վէճիլէ մէմուհ
գալանապարը իլան օլունուր:
Սալար՝ Պրէսան, Գարա վէ էնվաի
ուսուլտէ քէսիլտիլի կիպի, ֆաթիլեա
վէ չօնուգ սալարը տալի քէսիլի:
Նէվիեաա ուսուլ իւզըն սաշ, սա-
գալ վէ պընթ պօնասը, վէ նէվիեաա
իւն իլէ սաշլարտա պուլունտա քէքէ
թէմիլէնիլ:

ՍԱՐՐԱՓԻԵ	
ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍՐ	
Գալաթա 6 նոյ.	
գ. ումուսի 5 նոյ.	գար. 48 09
գ. 6 նոյ.	ալըլ. տուպը 48 06
Իւնիֆիեթ գար.	
Սէրի A. Ա. Իսթիքրապ	39 40
« B. Բ.	20 00
« C. Գ.	48 06
Բուսիլ չըմէնտըքէրի	55 00
Ագչէ ֆալիդի	7 00
Բարօր	00 00
Հէվալէսի	40 45
ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՅԼԱՐԸ	
Գրէտի Ժէնէրալ	7 20
Իսթանպուլ պանգասը	4 20
Սօսիթէ Ժէնէրալ	3 38
Թրամվայ	5 70
Սօսիթէ Թթօման պանգասը	4 40
ԱԳՉԷԼԵՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ	
Օսմ. լիրաը 100 զրուշտան Ղր. Բր.	
Պէեազ Մէհիլիեթ ֆարգը	107 04
Մէթալիք	98 00
Պէչիլէ	101 20
Ալթըլէք	102 00
Ինկիլիք լիրաը	110 16
Ճրանսըք ալթուհու	87 28
Բօլ	89 33
Գրէմից ալթուհու	51 45
Գարպօն գայմէսի	9 55
Թահիլաթը Օսմանիեթ	66 30
Թահիլաթը Օսմանիեթ	66 30

ՍԱԼԻՊԻ ԻՍԹԻԵԱԶ ՎԷ ՄԵՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ
8. ԹՕԼԱՑԵԱՆ

— Տէրտէսթ միւթէքքէրէսինտէն տահա մուհիմի վար տըր.
եանի պիր հիւքմ վէ մահքիւմիլիէթ գալարը վար տըր:

— Եալան սէօյլէեօրսուհուգ:

— Սիլգէ այիտ օլուպ պիլմէտիկինիք քեաֆֆէյի խուսուսա-
թը պիրիմէք լաղըմ իտուկինի անլաեօրում: - Մահքէմէ պէ-
րանէթիմէ գարար վէրտիկի կիւն, Ժիւլ Մէրսիէյի ղըեապէն երիմի
պիր սէնէ քիւրէք ճէգասընա մահքիւմ իթմիշ տիր: Եկէր չիւպչ-
իտէրսինիք, իշթէ Մէհաքիմ ղաղէթասընըն օ նուէթիւրսու քի, մու-
հաքէմէի վաթըաեը տէրճ իթմիշ տիր: Կէօղտէն կէչիլիքիլիսինիք
Մատլէն՝ Մ. տը Լիւսընայա պիր ղաղէթա թագաթիմ իթթի
իսէ տէ, մէրգուսու լէհէսի ֆէվգէյաալ սօլմուշ օլտուղու հալ-
տէ, ղաղէթաեը էլի իլէ երիթտի, վէ պատէհու կէնճ գատըն՝ չու
եօլտա իլապէի մէգալ իթթի:

— Գօնթ տը Լիւսընայ իլէ Ժիւլ Մէրսիէյին, եանի միւթէպէր
պիր գաթ իլէ քիւր հայտուտուն ալի չախալար օլտուղունու իս-
պաթ իթմէք միւքըլ պիր չէյ տէյիլ տիր, վէ տէլալի մատտիեթ
կէլիննէ, Ժիւլիէն-Գիտ՝ ճիւնաեթի վագըա կիւնէսի կէօրաիւկիւ-
նիւ հիքեաեթ իթմէքտէ, վէ հէյեթի հաքիլմիէյի՝ Մարգատէ
գապիլիսինտա մագթիւլ էվլաթըն եալթուրը մահէլլէ կէօ-
թիւրմէքտէ տէլալի մատտիեթի իքմալ էյլէնէք տիր: Օլ վա-
գըթ սիգ, ղըեապէն եէտիկինիք հիւքմիւ վէճահէն տալի թէլապ-
գը իթմէք իւզըն Մահքէմէի ճիւնաեթի կիտէնէկիլիքտէն, պէն
տէ օրատա պուլունաաղըմ, ֆագաթ մագնուն ալէյսա կիպի տէ-
յիլ, իլա չահիտ մագաթնտա օրատա օլաաղըմ: պու սըրատա
էկէր քիւրէք եէրինէ Բօքթէ մէյտանընտաքի գաթըլլեաա գալիմ
օլմազա, քէնտիլիք պաթիլեար աատ իթմէքիլիք լաղըմ կէ-
լէնէք տիր: - Շիմտի, սէօյլէտիկիմի եաղըպ իմգա իտէ՝րմիսինիք:

Ժիւլ տը Լիւսընայ՝ լէհէսի պօղուլմուշ, վէ սիմասը թանըր-
մագ պիր հալէ կէլմիշ, վէ ալը թէր իլէ ըլալմը պուլունաաղու
հալտէ, պիր տագըգա էվլէլ թէրք իթմիշ օլտուղու իսկէմիէնէ
թէքրար օթուրտու, վէ իշիտիլը իշիտիլմէք պիր սէտա իլէ,

— Սէօյլէեթի տէ եաղաեըմ, տէտի:

Մատլէն աթիտէքի սէօյլէրի թէքրար իթթի:

Վէֆաթըմտան տօլաեը քիմիէեի իթհաա իթմէին, Լաեըգ
օլտուղում ճէգատան գուրթուլմագ իշին քէնտիլի թէլէթ իտի-
եօրում, վէ վէֆաթըմտան էվլէլ, ճիւնաեթ լէրիմի իքրար վէ ի-
թիւաթ իլէրիմ:

կիւզէլ պիր գըլ՝ օ թրախումաեը սիգէ իթա իթթիկինտէն, ալգ-
ու մուհապպէթիլիք օլմագըղըն անըլա էվլէնտիլիք, չիւնքի սիլ
հիլ պիր քիմիէեի սէվմէքսինիք, Ագչէտէն, վէ ֆահիեաթտան
պաշգա հիլ պիր չէյի սէվմէեթ միւքթիւր տէյիլսինիք: - Իլք
նիեթիլմի՝ սիլի հիւքիւմէթէ թէսիլմ իթմէք, վէ գօնթ տը Լիւ-
սընայը քիւրէեթ իլգալ էյլէմէք իտի, լաքին տիւնքի կիւն գէվէ-
նիլիլ օլ տէրէնէ կիւզէլ, ֆագաթ պէտպալթ վէ միւթէսիլ
օլտուղունու կէօրաիւկիւմտէ, քէնտիլի ֆէվգէյաալ տէ աաղըմ, վէ
վագը օլաաապ ֆէլաքէթտէն օ պիլաքէեի գուրթարամաաղըմ
ճիհէթիլէ, հիլ տէյիլ իսէ, պիր բրանկապտին իսմինի թալըմագ
կիպի պիր նամուսուղուգտան քէնտիլի ագատէ գըլմաեա գարար
վէրտիմ: Սէնին իլին պուլունա ղուրուրիեթի մուհիպ օլան պու
թարիլսնէ իսմին պիր գըլմէթի վար տըր: Իմտի, օ իմտի, մալի
քէնտիլէրինէ բէք չօղա օլմուշ օլանլարտան ալըպ, չամուրա պա-
թըրանագընը, ֆագաթ պու եիւզտէն գէվէնիլիլ իսմինէ լէքէ
կէլմէսինի իսթմէմ:

Գօնթ, սապըրաղըգ հարէքթի իպրապ իտէրէք,
— Ագընըպ խալէ՛մի կէլիեօր տէյի քէնտի քէնտիմէ տիւ-
չիւնիւեօրում: Իֆատէլէրինիլի տիլէեօրում, ֆագաթ նէ տէտի-
կինիլի անլաեաթաեօրում: Մատաա տը Լիւսընայտան իսմիմի կէրի
ալմագըղըն միւմքիլսինիք օլտուղունու բէք էյի պիլիւրսինիք,
տէտի:

— Պիլաքիս օ իմտի կէրի ալմագ բէք գօլայ տըր:

— Նա՛սըլ:

— Համտ օլուն չիմտի թալապ ուսուլի վար տըր, վէ գանն
իտէրսինիք քի, տահա էվլէնտիլիլիք ալթը ալ օլմուշ օլտուղու հալ-
տէ, թէքմիլ Բարիսին թանըլ օլտուղու նամուսուգ վէ ընթիլ
պիր գարը իլէ վագըթ կէչիլիքօրսուհուգ: Օ մախուգ իսէ, սիլգէ
լաեըգ պուլունաաղունտան, պիր սէնէ կէլմէքտէն, մալուգէնիլ
կապրիլ Սիլէլիլիլիլ գօնթէա տը Լիւսընայ օլմասըն իսթէրիմ:

— Բէտտ իթթիկիմ հալտէ նէ լաղըմ կէլիլ:

— Խայր, ընտտ իտէմէքսինիք: - Սիլգէ ալաղըմ պու գաթու
սէլալմէթ գարուսու օլուպ, նէ գատար ալապ տալի օլա, պուլ-
տան կէլէնէքսինիք: Եա քիւրէյի եալտա կապրիլի ինթիլապ իթ-
մէլիսինիք: հալպու քի քիւրէեի ինթիլապ իթմէեթէքսինիք: Սէյ-
լէնէն, իթաաթ իտի՝եօրումուսուհուգ:

ԳՐՈՆՏՈՐՔՏԱ

ԲՐԷՆՍԻՍ ՍԹԵՖԱՆԻ ՆԱՍ ՄԱՏԵՆ ՍՈՒԼԱՐԸ
Ենայնպէս գուտընթան հասըլ օլմա, վէ գանա սէրնիւիւ
պախը իտէն աղապիւնի մատեն սուլարը պիւ խաս սա
էսնայի թաամտէ իսթիմալ օլունուր:

ԳԱՆՏԻԱՆԸՆ ԽԱԼԻՍ
ԳՕԳՈՒԼՈՒ ՍԱՊՈՆՈՒ

Մին էլ գատիմ Գանտիատա բէք ալէս սապօն թապիս վէ իմալ
օլունտուղու ումուսուն մալիւմի տիւր: Կիրիտին խալիս գէյթին
եաղը վէ նաթրօն վէ չօրադ իլէ եարըլան սապօնլարը ճիւմէ ին-
տինտէ մազպուլ վէ միւթէպէր իքէն, պուշլար պիր գաշ սէնէտէն
պէրու Միտիլի էտրէմիտ, Այվալըզ վէ սայիր մահլլէրտէ թազլիտ
օլունմազտա, վէ ֆիեաթընը էհվէն տիւրիւրմէք իչին սօտա իլէ պիւ
նէվ տալըզ թօրաղը վէ պալ մատէնի կիպի ինսանըն տիւրնէ վէ սաշ
վէ թէնինէ գարար կէթիւրիւր էհգալար գարըշտըրըմազտա տըր: Պիւ
ճիւմէ մէմալըտէ էլէէվմ սաթըլմազտա օլան սապօնլար էհալինին
սաշլարըն տէօքմէքտէ, վէ չամաշըրը տա նիհանէթ իւշ տէֆա եը-
գամազլա չիւրիւթմէքտէ տիր: Պու կիպի թազլիտ սապօնլարըն սաշ-
լարը տէօքմէպ սաշ գրան խապալըլը կէթիւրիւր տալիս պէտինի տիր:
Մարիֆէթի սահիպանէմէ իմալ օլունան պու «Գօգուլու սապօն»
իսէ, վիճուտ վէ տիւրէր իչին ֆայտէլի օլունուղու կիպի, սաշլարը տա
ուգաթըր վէ րահիսի թապիլէսի օն կիւն գատար չամաշըրտան չըգ-
մազ սապօնլարըն ֆէնալըղընտան չիմոիէէ գատար հանըմլարըն
սաշլարը տէօքմէլըտէ իքէն, ումումա պիր խըտմէթի միւթթէլիւրէ
օլմազ իւզըն կիւզէլ աթթարիւթ իլէ իմալ օլունմուշ օլան պու սա-
պօնա (սաշ իլաճը) տէնիլէն սու տալիս գարըշտըրըմը օլունուղուտան,
սաշլարը տէօքմէքտէ մուհաֆազա իտիւր:

Cette réclame-annonce a été insérée par les soins de
MESSIEURS L. CLICAN ET CIE
ՀԱԶԸՐ ՄԷԼՊՈՒՍԱԹ ՄԱՂԱԶԱՍԸ
Վ. ԹՐԻՆԿ ՊԻՐԱՏԵՐԼԷՐ
Քէնտի էմթալարընըն ճինսի, նէֆասէթի, վէ պի-
չիմլըլէ մաարուֆ օլուպ, ՄԱԳԹՈՒ ՖԻԵԱԹ ԼԱՐԸՂԱ
միւթէպէր միւթէթիւրիւրինէն էմիլիէթի ճեամիլէսինի
տալիս ճէսպ իթմիլ օլմալարըլա, պիր թազըմ չա-
շաար իլանաթա հաճէթ կէօրմէպէր:
ՄԱՃԷԼԷՐԻ
11 Ն. Գալաթա Գարաբէյ մէյտանը Ն. 11
Վ. Է
Թիւնէլ գուրպիստէ, ճատտէլի ճէպիրտէ Ն. 105-111
1-20
5 Tchetchéyan Han 5, Galata, Constantinople

ԺիւԼ պիր սանիէն գատար թէրէտտիւտ իտիւր կիպի կէօ-
րիւնտիւ: Պատէհու պիր ազ էվվէլէի դարիպ թէպէսսիւմ կիպի
տօտապլարընտա պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլէրէք:
— Իթաաթ իտէրիւմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Մուվաֆֆաթաթ իտէճէկիւրիլէն էմին իտիւմ, լաքին թէա-
հիւտիւնիւղիւ ինրա իտէճէկիւրիլէն տէ էմին օլմազ իսթէրիւմ: Պու
սէպէպլէ սիլէ գարըլ թէէմինաթըմ պուլունմաար լազըմ տըր:
— Թէէմինաթ մը:
— Էվվէթ:
— Նէ՛ կիպի թէէմինաթ:
— Շիմտի անլարընըլ:
Մատլէն պիր չան չալըպ, իչէրի կիրէն խըզմէթճիւնէ,
— Եաղը եազմապ իչին լազըմ օլան գալէմ ճեաղըտ վէ միւ-
րէքէպի կէթիւրին, տէտի:
Խըզմէթճի տիշարը չըգտըր, վէ պիր ազ սօնրա իսթէնիլէն չէյ-
լէրի համիլէն իչէրի կիրտիկինտէ, կէնճ գատըն,
— Անիլէրի չու մասանըն իւզէրինէ վազիլէ, թէնտիւնիլ տէ եա-
նընտաքի օտատա օթուրունքի, չազըրտըլըմ վազըլթ իչէրի կէլէ.
սինիլ, տէյի պէեան իլլէտի:
Խըզմէթճիւնի չըգմասընը միւթէպազըլ գաբու գաբանընճա,
Մատլէն, Ժիւլէ ինթապ իտէրէք, վէ մասանըն եանընտա պուլու-
նան պիր իսկէմիլէն իշարէթլէ կէօթէրէք, ամիրճէ թալը իլէ,
— Օթուրուն, էլինիլէ պիր գալէմ ալըն, վէ սէյլէնէճէլէ-
րիմի եազըն, տէտի:
Մ. աը Լիւսընայ՝ պէլիսիլէն ումուղլարընը չէքէրէք օթուր-
տու, վէ ֆիքրինտէն,
— Պիշարէ մէճնուն, ֆիթուհաթընտան տօլաբը իսթէտիկին
գատար քէյֆլէն... լաքին ֆիթուհաթընըն բէք ազ տէվամը օլա-
ճապ տըր... Էօլիւմիւնիւն հիւքմիւնիւ սէն քէնտի քէնտինէ վէրի-

Եօրսուն, տէյի միւլահազա իթտի. պատէհու աշիքեարէն, - Պէքլէ-
Եօրում, տէտիկինտէ, Մատլէն եազըլմազ իւզըն աթիտէքի քէլի-
մէլէրի խիթապ իլլէտի:
«Վէֆաթըմտան տօլաբը քիմնէկի իթհամ իթմէնին: Լաքըզ
օլունուղում ճէգատան գուրթուլմազ իլին քէնտիմի թէլէֆ իտի-
Եօրում, վէ վէֆաթըմտան էվվէլ, ճինաեթլէրիմի իգրար վէ ի-
թիւրաֆ իլլէրիմ:
«1881 սէնէսի յուլիսինին 16 սրնտա, Մատլէն Կալիէյի էօլտիւր-
մէք իսթէտիւմ: Բէտէրի պուլունտուղում էվլատընը թէլէֆ իթ-
տիմ, վէ նալընը Մարգատէ սօգաղընտա մէթրուգ օլան գապ-
րիսթանտա կէօմիւմ:»
Մ. աը Լիւսընայ՝ պիր նէվ հայրէթլէ տինիլէիլ, մուալիսու-
րէն պիրտէն պիրէ աեաղա գալաբազ,
— Խալը, պէն պու սէօզլէրի եազմամ, տէտի:
— Հէմ եազաճադսընըլ, հէմ իմլալաեաճադսընըլ:
— Ասլա:
— Թէքըրար իտիւրումքի եազաճադսընըլ:
— Հիւ պիր հիւքիւմէթի ինսանիէն պէնի օլ խուսուստա իճ-
պար իտէմէլ:
— Էօլլէմ զանն իտէրսինիլ... պիր ազ պէքլէնին... չու
բէնչիլէնէ եազլալըն տա պիր քէրլէ սօգաղա պազըն: Իքի նէֆէր
բօլիս մէմուրընըն գաբուտա նէօպլէթ պէքլէմէքտէ օլունուղարընը
կէօրիւրիւնիւղ: Հէր կէօնա իհթիւմալէ մէպին, անիլէրին, Էօլլէ-
տէն սօնրա օթէլիմին գաբուսունտա պէքլէմէլէրինի իսթիհսալէ
մուվաֆֆազ օլունում:
— Ֆիթուր պիլէ իթմէմ:
— Պիլաքիս բէք զիեատէ ֆիթուր իտէրսինիլ, էլէր իթաաթ-
լա սէօլլէտիլէրիմի եազմազանըլ, խըզմէթեարըմ՝ քէնտիլէրինի
եօգարը չըգարաճապ, վէ անիլէր տէ, պէնիւմ իլլաթարըմ իւզէ-
րինէ, սիլի մէրէլէ կէօթիւրմէք իւզըն եազանըզտան թուլա-
ճազլար տըր: Մէրքէլտէն հապսիւսանէն գատար ուզուն պիր մէ-
սաֆէ եօգ տուր:
ԺիւԼ - (Իսթիհսալէրի սուրէթտէ) Հազըզլէթէն սիլ պէնի
չօնուգ էլէրինէ գօօթօրսունուղ, Շուսու պուսու տէրտէթ իթմէք
իլին, ախը ու կիրիֆիլ միւլէքքէլէսի պուլունմազ լազըմ տըր:
Հալպու քի պանա գարըլ Էօլլէ պիր միւլէքքէլէ մէվճուտ տէյիլ
տիր: